

نگاهی به

سازمان‌های بین‌المللی

(رویکردهای حقوق سیاسی)

تألیف:

دکتر سید محمد اسامی و سوری فرد

عضو هیئت علمی دانشگاه و پژوهشگر
دکترای تخصصی حقوق و علوم سیاسی بین‌الملل

مجمع علمی و فرهنگی مجید

سرشناسه : موسوی فرد، سیدمحمدرضا،
عنوان و نام پدیدآور : نگاهی به سازمان‌های بین‌المللی (رویکردهای حقوق سیاسی)/
تألیف سیدمحمدرضا موسوی فرد.

مشخصات نشر : تهران: مجد، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۱۹ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۵۶-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : سازمان‌های بین‌المللی

International agencies : موضوع

سازمان‌های غیردولتی : موضوع

Non-governmental organizations : موضوع

روابط بین‌المللی : موضوع

International relations : موضوع

ردۀ بده کنگره : JZ ۴۸۵۰

ردۀ بدی دبیر : ۳۴۱/۲

شماره کتابت سیاسی ملی : ۵۷۳۱۴۹۸

هرگونه تکثیر کتاب یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
رأی دادگاه تجدیدنظر در این باب را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

نگاهی به سازمان‌های بین‌المللی (رویکردهای حقوق سیاسی)

تألیف: دکتر سیدمحمدرضا موسوی فرد

اندکس و اشارات مجد

چاپ اول : ۱۳۹۸ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۵۶-۷

ISBN: 978-622-225-156-7

دفتر مرکزی مجد.

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای اندامری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۳۳۸۶

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۸	مقدمه و پیشگفتار
۹	فصل اول: کلیات سازمان‌های بین‌المللی
۹	مبحث اول: کلیات
۹	گفتار اول: تاریخچه‌ی سازمان‌های بین‌المللی
۱۳	گفتار دوم: تعریف سازمان‌های بین‌المللی
۱۶	گفتار سوم: شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی
۲۲	مبحث دوم: انواع تقسیم‌بندی و مسائل درون سازمانی سازمان‌های بین‌المللی
۲۲	گفتار اول: تقسیم‌بندی‌های سازمان‌های بین‌المللی
۲۹	گفتار دوم: اعضاء و پذیرش در سازمان‌های بین‌المللی
۳۱	گفتار سوم: صلاحیت و نظم داخلی در سازمان‌های بین‌المللی
۳۳	گفتار چهارم: ویژگی‌های سازمان‌های بین‌المللی
۳۵	مبحث سوم: بودجه و قانون مصوبات در سازمان‌های بین‌المللی
۳۵	گفتار اول: مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی
۳۶	گفتار دوم: انواع مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی
۳۹	گفتار سوم: انواع مزایای سازمان‌های بین‌المللی
۴۰	گفتار چهارم: بودجه‌ی سازمان‌های بین‌المللی
۴۳	فصل دوم: جامعه ملل و مسائل پیرامون آن
۴۳	مبحث اول: کلیات جامعه ملل
۴۳	گفتار اول: پیشینه جامعه ملل
۴۷	گفتار دوم: عضویت و خروج از جامعه ملل متحد
۵۰	مبحث دوم: ارکان و ساختار، علل ضعف انحلال جامعه‌ی ملل
۵۰	گفتار اول: ارکان و ساختار
۵۳	گفتار دوم: ضعف‌های جامعه‌ی ملل
۵۵	فصل سوم: سازمان ملل متحد و ارکان اصلی تابع آن
۵۵	مبحث اول: کلیات در خصوص سازمان ملل متحد
۵۵	گفتار اول: آشنایی با سازمان ملل متحد
۵۸	گفتار دوم: اهداف و اصول سازمان ملل متحد
۶۵	گفتار سوم: ترکیب و نحوه اخراج، تعلیق اعضای سازمان ملل متحد
۶۷	مبحث دوم: ارکان اصلی سازمان ملل متحد

- گفتار اول: آشنایی با مجمع عمومی وظایف و اختیارات آن ۶۷
- گفتار دوم: آشنایی با شورای امنیت وظایف و اختیارات آن ۷۲
- گفتار سوم: دبیرخانه و دبیر کل ۷۸
- گفتار چهارم: آشنایی با شورای اقتصادی و اجتماعی، وظایف و اختیارات آن ۸۱
- گفتار پنجم: آشنایی با دیوان بین المللی دادگستری وظایف و اختیارات، صلاحیت آن ۸۷
- گفتار ششم: آشنایی مختصر با شورای قیمومیت وظایف و اختیارات آن ۹۲

فصل چهارم: برخی ارکان فرعی سازمان ملل متحد و برخی سازمان های

- وابسته بین المللی ۹۵
- بحث اول: برخی ارکان فرعی سازمان ملل متحد ۹۵
- گفتار اول: کمیسیون و بعد شورای حقوق بشر ملل متحد ۹۵
- گفتار دوم: آشنایی با کمیسیون حقوق بین الملل و وظایف آن ۱۰۰
- گفتار سوم: آشنایی با دبیرساری عالی پناهندگان وظایف آن ۱۰۲
- گفتار چهارم: آشنایی با یونسکو، وظایف و اختیارات آن ۱۰۴
- گفتار پنجم: آشنایی با صندوق کودکان ملل متحد (یونیسف) وظایف و اختیارات آن ۱۰۷
- گفتار ششم: آشنایی با سازمان خواروار و کشاورزی ملل متحد (فائو) وظایف و اختیارات آن ۱۰۸
- بحث دوم: برخی سازمان های تخصصی وابسته به ملل متحد ۱۱۱
- گفتار اول: آژانس بین المللی انرژی اتمی ۱۱۱
- گفتار دوم: آشنایی با نهادهای بین المللی تجارت، اختیارات وظایف آنان ۱۱۴
- گفتار سوم: آشنایی سازمان هوانوردی (هواپیمایی) بین المللی (ایکائو) وظایف و اختیارات آن ۱۲۰
- گفتار چهارم: آشنایی با کنفرانس ملل متحد در باب تجارت و توسعه وظایف و اختیارات آن ۱۲۲
- گفتار پنجم: آشنایی با سازمان بین المللی کار وظایف و اختیارات ۱۲۵
- فصل پنجم: نظم نوین بین المللی سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۳۱
- بحث اول: کلیات سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۳۱
- گفتار اول: تعاریف، ویژگیهای سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۳۱
- گفتار دوم: انواع تقسیم بندی و شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۳۸
- گفتار سوم: موافقان و مخالفان سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۴۳
- گفتار چهارم: علل رشد فزاینده و محدودیت های سازمان های بین المللی غیردولتی ۱۴۵

۱۴۸.....	مبحث دوم: تأثیرات سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در نظم جدید
۱۴۸.....	گفتار اول: تأثیر و نقش سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در شکل‌گیری قواعد بین‌المللی
۱۵۲.....	گفتار دوم: جامعه مدنی بین‌المللی
۱۵۶.....	گفتار سوم: آشنایی با کمیته‌ی بین‌المللی صلیب سرخ (مطالعات موردی) وظایف و اختیارات
۱۵۹.....	فصل ششم: برخی سازمان‌های بین‌المللی منطقه‌ای و جهانی
۱۵۹.....	مبحث اول: برخی از اتحادیه‌های منطقه‌ای (عام الشمول)
۱۵۹.....	گفتار اول: آشنایی با اتحادیه اروپا
۱۶۶.....	گفتار دوم: آشنایی با اتحادیه آفریقا
۱۷۱.....	گفتار سوم: آشنایی با اتحادیه‌های کشورهای آمریکای جنوبی
۱۷۳.....	گفتار چهارم: آشنایی با آسه آن
۱۷۷.....	مبحث دوم: برخی سازمان‌های فرا منطقه‌ای عام المشمول
۱۷۷.....	گفتار اول: آشنایی با سازمان کنفرانس اسلامی
۱۸۲.....	گفتار دوم: آشنایی با اتحادیه عرب
۱۸۵.....	گفتار سوم: آشنایی با جنبش عدم تعهد
۱۸۸.....	مبحث سوم: برخی سازمان‌های بین‌المللی منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای (رویکردهای تخصصی)
۱۸۸.....	گفتار اول: آشنایی با سازمان همکاری اقتصادی؛ اکر
۱۹۱.....	گفتار دوم: آشنایی با سازمان همکاری‌های شانگهای
۱۹۵.....	گفتار سوم: آشنایی با سازمان پیمان آتلانتیک شمالی ناتو
۱۹۹.....	گفتار چهارم: آشنایی با اتحادیه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع
۲۰۲.....	فهرست منابع و مآخذ
۲۱۵.....	دیگر آثار تألیفی پدیدآورنده

مقدمه و پیشگفتار

خدایا: دستم به آسمان نمی‌رسد، اما تو که دستت به زمین می‌رسد "بلندم کن" الهی نه من آنم که ز فیض نگهت چشم بپوشم نه تو آنی که گدا را نوازی به نگاهی در اگر بازنگردد نروم باز به جایی پشت دیوار نشینم چو گدا بر سرراهی. با این حسن شروع؛ امروز بر آن شدم براساس آموخته‌های اندک تخصصی خود که در دوران تحصیل ام در مقاطع کارشناسی تا دکتری تخصصی در هر دو رشته حقوق و علوم سیاسی (روابط بین‌الملل) تلمذ کردم، مروری کوتاه بر رویکردهای سیاسی و حقوقی حول سازمان‌های بین‌المللی داشتم؛ اما؛ چراکه معتقدم اثر حاضر در دل خود دارای نوآوری‌های است که در دیگر آثار سلف آن وجود ندارد می‌توان به عنوان یکی از پژوهش‌های نوین و محتوایی از لحاظ رویکردهای گرایش نوین تحت عنوان حقوق سیاسی دانست؛ البته اینکه برخی مطالعات در خصوص حقوق سیاسی در حوزه حقوق عمومی طبقه‌بندی کرده‌اند به نظر نگارنده هیچ محلی از اعراب ندارد و قابلیت بحث علمی و محتوایی تحت عنوان حقوق سیاسی را ندارد چراکه در این مصادیق و طبقه‌بندی ادعایی به عنوان مثال جایگاه‌های سیاسی را صرفاً از منظر حقوقی توضیح می‌دهند که صرفاً توصیف حقوقی از مناصب سیاسی، می‌توان آن را نام‌گذاری کرد که در حقوق اساسی و سالهم نمود پیدا می‌کند این چنین ملاحظات را نمی‌توان در حوزه حقوق سیاسی قلمداد کرد. آن‌ها علم را می‌توان در این حوزه محتوایی یعنی حقوق سیاسی وارد نامید، که به نسبت مثال علاوه بر توصیف حقوقی اثرگذاری مسائل سیاسی و متغیرهای آن بر این رویکرد متقابلاً مورد توجه قرار گیرد. علی‌هذا آثار حاضر چنین خصوصیتی را تا آنجایی که ما جستجو کردیم نداشتند و این همین جنبه نوآوری در اثر حاضر لحاظ می‌شود. بر خود واجب می‌دانم علاوه بر اعلام مراتب تشکر و سپاسگزاری از تمامی کسانی که به نحوی از انحاء مخفیانه آماده‌سازی اثر حاضر نقش داشتند بخصوص مدیریت محترم انتشارات که نوعاً اگر زحمات ایشان و همکاران تحت مدیریت ایشان نبود به هیچ وجه آماده‌سازی اثر حاضر با کیفیت حداقلی حاضر میسر و امکان‌پذیر نبود، فلذا مجدداً از این طریق مراتب سپاسگزاری و امتنان خود را اعلام می‌دارم. بالاخره امید است مورد توجه پژوهشگران و مخاطبان گرامی واقع گردد.

با تجدید احترامات خاصه نسبت به مخاطبان گرامی

سید محمد رضا موسوی فرد - بهار هزار و سیصد و نود هشت